

Eich cyf/Your ref: Gohebiaeth a gafwyd gan
Education Otherwise
Ein cyf/Our ref: Llythyr ynghylch addysg ddewisol
yn y cartref i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder
a'r Cyfansoddiad

Huw Irranca Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
SeneddDCC@senedd.cymru

29 Tachwedd 2022

Annwyl Huw,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 2 Tachwedd 2022 ynghylch gohebiaeth a gafodd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad gan Education Otherwise.

Mae'r fframwaith cyfreithiol sy'n sail i'r canllawiau statudol newydd ar gyfer addysg ddewisol yn y cartref a'r cynnig o ran cronfa ddata wedi'u nodi yn y [canllawiau statudol drafft](#) a gyhoeddwyd ar gyfer ymgynghoriad yn 2019.

Yn gryno, ein bwriad yw cyhoeddi:

- 1) canllawiau statudol newydd i awdurdodau lleol o dan adran 436A o Ddeddf Addysg 1996 ("Deddf 1996");
- 2) rheoliadau newydd, Rheoliadau Cronfa Ddata Addysg Deddf Plant 2004 (Cymru) drafft ("Rheoliadau Cronfa Ddata drafft"), o dan adran 29 o Ddeddf Plant 2004 ("Deddf 2004"); a
- 3) rheoliadau newydd, Rheoliadau Addysg (Gwybodaeth am Blant mewn Ysgolion Annibynnol) (Cymru) drafft ("Rheoliadau Gwybodaeth drafft") o dan adran 537A o Ddeddf 1996.

Rydym wedi ymrwymo i sicrhau bod pob plentyn a pherson ifanc yng Nghymru yn cael addysg addas ac yn cael y cyfle i ffynnu a gwireddu eu potensial, ym mhob lleoliad addysgol. Mae'r Llywodraeth wedi mabwysiadu Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn¹ fel sail i'w holl waith ar gyfer plant a phobl ifanc. Mae Mesur Hawliau Plant a Phobl Ifanc (Cymru) 2011² yn rhoi dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw

¹ <http://www.unicef.org.uk/what-we-do/un-convention-child-rights/>

² <http://www.legislation.gov.uk/mwa/2011/2/contents>

dyladwy i hawliau plant, fel a nodir yn y Confensiwn. Mae Cynllun Hawliau Plant 2014³ yn nodi'r trefniadau ar gyfer Gweinidogion Cymru i gydymffurfio â'r ddyletswydd i roi sylw dyladwy i hawliau plant wrth arfer unrhyw ddyletswyddau.

Mae Erthygl 28 o'r Confensiwn yn nodi bod gan bob plentyn hawl i addysg ac y dylai addysg gynradd fod yn orfodol ac am ddim. Mae Erthygl 29 yn nodi y dylai addysg ddatblygu personoliaeth a doniau pob plentyn i'r eithaf.

Yn unol â pholisi'r Llywodraeth, cyhoeddwyd Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant (CRIA)⁴ ar wefan y Llywodraeth ym mis Ionawr 2020, ar yr un pryd â'r ymgynghoriad ar Reoliadau Cronfa Ddata Addysg Deddf Plant 2024 (Cymru) 2020 a Rheoliadau Addysg (Gwybodaeth am Blant mewn Ysgolion Annibynnol) (Cymru) 2020⁵.

O ran diogelwch, rydym wedi cydnabod yn ein gohebiaeth gyda theuluoedd a grwpiau sy'n cynrychioli addysg ddewisol yn y cartref nad oes unrhyw dystiolaeth i awgrymu bod plant sy'n derbyn addysg yn y cartref mewn mwy o berygl o brofi esgeulustod neu niwed na phlant sy'n derbyn eu haddysg yn yr ysgol. Fodd bynnag, fel gydag unrhyw blentyn, ni waeth ble caiff ei addysg, efallai y bydd amgylchiadau sydd, yn unigol neu'n gyfunol, yn rhoi rheswm i ymarferwyr geisio rhagor o wybodaeth am blentyn. Mae Rhan 7 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 ("Deddf 2014") yn nodi'r hyn y mae rhaid ei wneud a'r hyn a ddylai gael ei wneud i ddiogelu plant ac oedolion. Mae hyn yn gymwys i bob plentyn ni waeth ble na sut mae'n derbyn ei addysg.

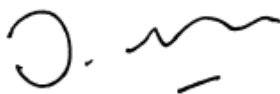
Nid yw cyrchau triwantiad yn targedu plant sy'n derbyn eu haddysg yn y cartref, ond gall y plant hynny ddod i gysylltiad â swyddogion awdurdodau lleol am eu bod o bosibl yn cael eu haddysgu y tu allan i'r oriau ysgol traddodiadol a'r lleoliadau addysgol prif ffrwd.

Mewn amgylchiadau felly byddai disgwyl i swyddogion awdurdodau lleol wneud ymholiadau anffurfiol ynghylch statws addysgol y plentyn er mwyn pennu a yw'n derbyn addysg addas ac effeithlon, yn unol ag adran 436A o Ddeddf Addysg 1996.

I gloi, hoffwn eich sicrhau bod yr ohebiaeth gan Education Otherwise ynghyd â safbwyntiau yr holl randdeiliad wedi cael ac yn parhau i gael ystyriaeth ddyladwy gan swyddogion wrth ffurfio'r polisi hwn.

Gobeithio bod yr wybodaeth hon o fudd.

Yn gywir

Jeremy Miles AS/MS

Gweinidog y Gymraeg ac Addysg
Minister for Education and Welsh Language

³ <https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2020-10/cynllun-hawliau-plant-2014.pdf>

⁴ <https://dera.ioe.ac.uk/34929/12/asesiad-or-effaith-ar-hawliau-plant.pdf>

⁵ <https://llyw.cymru/cronfeydd-data-addysg-awdurdodau-lleol>